

κακά που δημιουργήσε ή τέτα κατώταση ; Νά, βλοι οι ήρωοθήποτε καλοι ήθλοποιόι, ό Μαρτύος δηλ., ό Χαλιόπευλος και τόσοι άλλοι, μίη έχοντας θέση στά τέτα θέατρο, καταφύγανε στά συνοικιακά, τά λαζκά θέατρα. Θησείο, Μεταξουογειό, Στάδ'ο κλπ. Έκει πρέπει νά ξεκιήσει νά πάει όποιος θέλει νά ιδεί ήθλοποιόις τής προκοπής και θέατρο. Έκει, ή στο Σύνταγμα και τήν 'Ομόνοια, που υπάοχουν έπ'στέλους δυό θέατρα χωρί: γενικές επίδειξες. Τό «Έμψός» ζητάει ένα γιγντοικό κατά τής θεατρικής άκολασίας. Τό γιατροκό λοιπόν υπάοχει, σόνει νά θελήσει νάν τό δοκιμάσει τό 'Αθηναϊκό κοινό.

Α Γ Α Π Η

*Μη μου ζητάς προσιότερο ή νιγχή μου
είπεις τό πικρία της από αόος τής αγάπης....*
Byron

Μιά νιγχα φεγγαρόλοουση, γαλήνια, μερωμένη... παιδοία άθώα, σε πλάνεψαν τά μάγια τής θροδιάς, και μ'είδες και μάγάπησε—ώ μοίρα μου όργισμένη!— μ' έδη τήν άγια θέρηη τής καρδιάς.

Σ' είδα και δέν αγάπησα, γίγικιά, τήν όμορφιά σου, δυό μάτια δέ με πλάνεψαν που κλειούν τόν ούρανό· πήρα τό όρσο που τραβάει στη σκοτεινιά του δάσου, στίς έρημιές και στ' άχαρο βουνό.

Και τόρκα μέρα του 'Απριλιού, τόρα που ό ήλιος σβύνει, με τήν ποθολιμένη σου μη με κοιτάς ματιά : τήν τρικιμιά δέν τήν ξυπνάς... μη' άτέραντη γαλήνη και μέρα μου άξιμύρωτη νιγχιά.

Έίναι τά μάτια μου όμορφα και κόκκινο τάχειλι : μην τά κοιτάς ! άκούμπησε στο στήθος μου τ' αυτό : είναι άδειανό... τούς πόθος μου κάτω θλιμμένο δειλι, τούς έθαφα για πάντα μέσ στη γή.

Μακριά από τόν άνέλπιδό ! μακριά κι από τήν τόση κι σφιγροή, που έπλάκωσε στά στήθεια του βαρεία. τά όλόγρασά σου άνειοατα, να μη σου σαβννώσει μέσ στη θλιμμένη του καρδιά. μακριά !...

ΦΟΙΒΟΣ ΛΑΡΑΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Ο "ΕΜΨΥΧΩΤΗΣ,"

Και μόνο που ό Μπατάγγ άποφάσισε για μιá στιγμή να άγγιήσει τό αώνιο θέμα τής συζυγικής μοιχείας, που είναι τό αγαπημένο θέμα τής μυροζουαζίας, του δημιουργή δικαίωματα για ένα προκαταβολικό έπανο. Η σύχωση ζωή, με τά μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, που ό τελευταίος παγκόσμιος πόλεμος έκανε τή λύση τους επιταχική, δέν μπορεί προά να έτηρεσίσει και τήν τέγνη γενικά, και τό θέατρο, που είναι εκδηλώση ζωής, ειδικώτερα. Έτσι υπάοχει έλπίδα να γλυτώσουμε από τό αώνιο θέμα τής πάλης δυό προσώπων, που οι κοινωνικές συνθήκες τά άναγκάζουν να όρκίζουμε σε μιá ψεύτικη, συμβατική ένοση, κ' ύστερα προσπαθώνε πώς ό ένας να νείλασ τόν άλλον να νά κάνει τή ζωή του άνετώτερη. Με αυτά δέ θέλομε να υποστηρίξουμε πώς ό «Έμψυχότης», τό τελευταίο πολέμοτο έργο του Μπατάγγ, είναι προοισμένο να ίκκνοποιήσει τή σοσιαλιστική συνείδηση τής σύνοουης εποής, που ζητάει έργα καθαρά πολεμικά, τελεία επαναστατικά, έργα που να δείχνουνε τήν κοινωνική δυστήνία στο θάθος της και να δικαιολογώνε τήν άποστατήση άνάνηη μιáς οίκουα μετ'ήληη. Έτσι, όπως παρουσιάζηκε στη δική μας σκηνή τό έργο, με τήν διάθεση επέμβαση του κ. Παπαοικονόμου, δείνεται ένα έργο στωικό, με πολλά θεατρικά τρονά, που άσόνει τούς χαοαντήοες άνοιχτούς και σε πολλά άδ'κασιόλόντηους. Οι δυό κνωιώτεροι τύποι τών δυό δημοσιογράφων, που στέκονται άντιμέτωποι, δέ μάζ παρουσιάζονται σαν οι αώνιοι άν-

τιπροσωπευτικοί τύποι τών άνθρώπων του είδους αούτου. Πιο πολύ ξεχωρίζουμε στις δυό μορφές τό άτομικό, τό προσωπικό. Βέβαια αυτός ό Ζιλμπέρ είναι ένας τύπος παλιανθρώπου δημοσιογράφου, πολύ γνωστός μας και πολύ άποπροσωπικός. Μά στο θέατρο κ' οι κακοί πρέπει να μάζ παρουσιαστούνε για θέματα είτε τής Μείρας, είτε τών συνθηκών τής ζωής τους, για να μπορέσουνε να ύψωθώνε σε τριγικά πρόσωπα και να κροδίσουνε τή συμπάθειά μας γεννώντας όχι τό μίσος, μά τόν τραγικό οίχτο. Τόν Ζιλμπέρ δέν τόν οίχτείρομε, που είναι τό καθαρό τριγικό, τόνε σιχαίνόμαστε, τόνε μισούμε σαν ένα κοινό παλιάνθρωπο, άνάξιο να παίζει τό ρόλο του τριγικού ήρωα. Ό Νταρντές πάλι είναι ένας τύπος διανοούμενου, πιο πολύ ιδανικός παρό άντιπροσωπευτικός. Οι διανοούμενοι τής εποής μας, όπως τούς έγνωρίσαμε και στην Ελλάδα, και σε όλη τήν Ευρώπη, είναι γενικά κατώτεροι από τόν ήρωα του Μπατάγγ. Αυτός επέτελους τολμάει να δημοσιέπει κ' ένα άρδρο επαναστατικό στο φύλλο τών έπιχειρηματιών που τό διεκτινεί έπειτα τριβιέται κι από τό φύλλο βλέποντας πώς είναι άδύνατο να συνεργαστεί με ανθρώπους που παίρνουνε τήν έκδοσή μάζ έφημεριόας για έπιχείρηση καθαρά βιομηχανική. Ό συνηθισμένος όμος τύπος του σημερινού διανοούμενου είναι πολύ άλλοιότικος. Διανοούμενος, δηλαδή έγωιστής, που δέ βλέπει τίποτα έξω από τό φιλολογικό του έγώ, άσυγκίνητος μπρός στο φαινόμενο τής κοινωνικής δυστυχίας, δειλός, ψυχρός, ύπολογιστής, έπιφυλαχτικός, προσωπικός και διόλου άντικειμενικός. Μά κι ό διανοούμενος του Μπατάγγ περνάει κι αυτός πολλά στάδια, άρχίζοντας τό ρόλο

τον από πατριώτης που τρέμει μήν τύχει και πάθει κανένα κακό ή Γαλλία του, όσο να τελειώσει τη ζωή του, παρεξηγημένος, με μια σφαίρα στο στήθος, τη στιγμή που αποφασίζει να κατεβεί κι αυτός προς τη μεγάλη αλήθεια, προς το λαό, για να αγωνιστεί μαζί του για την κοινωνική αναμόρφωση. Τα λόγια που λέει την τελευταία στιγμή, λόγια αληθινά, επαναστατικά, τώπουσε ή αστυνομική αυθαιρεσία κι έτσι το έργο κάνει την επαναστατική ατμοσφαιρά του που θα μπορούσε να ένθουσιάζει τα πλήθη με λόγια χιτυπητά κι ευκολα. Όπως κι αν είναι, ο «Εμφυλωτής» είναι μια καλή προσπάθεια, που πρέπει το σοσιαλιστικό κόμμα να φροντίσει για να συνεχιστεί. Το θέατρο είναι ο μεγάλος κήρυκας, ο δάσκαλος που ακούγεται πάντα με ιερή κατανύξη. Από τις περιφρονημένες αυτές ιερές σανίδες, που τις μολάνει σήμερα η πνοή του τραπεζιού εκμεταλλετή, θα άντηχίσει το μεγάλο κήρυγμα. Η δεσποινίδα Μαρίκα, που έχει στο παιδικό της ένα έργο του πρόγονα Γκαλίτσιν, με το έργο αυτό που τώπαιζε με αγάπη, έκανε μια πρόξη εξιλασμού που την ανεβάσει. Πρέπει ναποκτήσουμε καθαρή σοσιαλιστική θεατρική φιλολογία με μεταφράσεις και με πρωτότυπα έργα. Μαθαίνουμε πως μεταφράζονται οι «Υφαντές» του Χάουπμαν για το θέατρο της Κοζμπούλη. Έχουμε ακόμη και το «Γήτατρο», το πρώτο σοσιαλιστικό θεατρικό έργο του ποιητή Ρίγη Γκόλφη, καθώς και το «Στήν δξώπορτζ» του Γαγκόπουλου, που πλάχησαν δύο και χρόνια και που θα είτανε κερός νανεθαστούνε και πάλι στη σκηνή και να διαβαστούν (το «Στήν δξώπορτζ» βγήκε τώρα τελευταία και σε βιβλίο), για τη σοσιαλιστική μόρφωση του λαού μας.

Η μετάφραση δημοσιογραφική. Κι όμως είναι από κάποιον νέον.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΣΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Το τραγούδι του φαντάρου.—*Μια συλλογή από ποιητικές παρωδίες. — Ένα νέο θράμα του Μπαστερλίγκ.*

— Στις «Καινούργιες Γραφές» — ή όπως αλλιώς μπορεί κανένας να μεταφράσει τον τίτλο του γαλλικού μηνιατικού περιοδικού « Les écrits nouveaux » — δημοσιεύτηκε, στο τεύχος του Μάη, ένα ποίημα του ποιητή Σαρί Βιλντράκ, τιλοφορημένο «Το τραγούδι ενός φαντάρου», που την αληθινή του, συγχινητική ψυχολογία θα την κατηγορήσουν δυο λογίων άνθρωποι : Οί πατριώτες του κερφενέ και των αμετόπισθεν, κι όσοι δεν έχουνε το θάρρος να ύμολογήσουν μιάν αλήθεια, που δε συμφωνεί με την ιδεολογία του έχουνε ή τους έμαθαν να έχουν. Το μεταφράζουμε πρόχειρα:

«Ήθελα νάμουν ένας γέρος, σάν και κείνον που είδα σ' ένα δρόμο. Καθισμένος καταγής στον ήλιο. Ξεπαζε άσπρα γκλίκια, άγώμεσα στα δυό του τα σκέλια.

Τίποτ, άλλο δεν του ζητούσε κανένας, έξόν από την έρημια του την έγασα. Όταν το μεσημέρι φλόγιζε τα σπαρτά, αυτός καθόταν σ' έναν ήσαιο κι έτρωγε το ψωμί του.

«Ξέρω μέσα σε μιάν ποταμιά, πλημμυρισμένην από

πρασινόφυλλα, μιάν άγνωστη σπηλιά, όπου δεν οδηγεί κανένα μονοπάτι.

«Είναι μιάν παλιά της γής πληγή, στενή, θολωτή και βυθεία, ξεχασμένη ακόμα κι από τον ουρανό· το φώς μόλις κρυφοτρυπάνει εκεί μέσα, κι επίσης ή γλυκερά ή βροχή. Και τότε τότε ένα πουλάκι μοναχό ρωτάει τη σιγαλιά.

«Έκει μέσα ήθελα να ζώ, κάτω απ' τους κισσούς και κάτω από τους βύτους.

«Ήθελα νάμουν ο τυφλός που κάθεται κάτω απ' τα προσόχια της εκκλησιάς.

Μές στην ήσρη του τη νύχτα, τραγουδεί! Νιώθει όλο το πέραςμα του καιρού να κυκλοφορεί μέσα του σάν τον καθαρό άερα κάτω από ψηλούς θόλους.

«Γιατί είναι το ευτυχισμένο άπομεινάρι, το συρμένο ξέω από το θλιβερό ρέμα του σκοτεινού ποταμού, που δεν μπορεί πιά να το κινήσει μέσα στις λάσπες και μέσα στο μύσος του.

«Ήθελα νάμουν ο πρώτος στρατιώτης, που έπρεσε την πρώτη μέρα του πολέμου.

Βέβαια ή ψυχική διάθεση του φαντάρου — του φαντάρου που βρίσκεται σ' έναν τραχύ και δίχως τέλος πόλεμο, — δεν είναι πάντοτε τέτοια. Πολλές φορές είναι πιό δυνατή : είναι αγανάκτηση. Άλλοτε είναι γεμάτη από όνειρα για μιάν καλύτερη άνθρωπότη : μιάν ήθική δύναμη γεμίζει τον άνθρωπο. Πολλές φορές όμως ή ψυχή κουράζεται, μιάν άπελπισιά, ή καλύτερα μιάν άνελπισιά — για να μεταχειριστούμε τη θαυμαστή λέξη του Ψυχάρη — του κυριεύει την ψυχή του. Δε θέλει τίποτ' άλλο από λιγάκι ήσυχία. Και τότε ζηλεύει το γέρο που τσακίζει λιθάρια μονάχος σε μιάν δημόσια, τον τυφλό που ζητιανεύει στις σκέλες της εκκλησιάς, έκκενός που κείτονται μέσα στο χόμα.

Για τους φίλους της ποιητικής δημοφιλίας αντιγράφουμε τούτο το τετράστιχο για τον τυφλό, που :

Dans sa nuit sonore, il chante!
Il a cueille tout entier
Le temps qui cerucle en lui
Comme une air pur sous des voütes.

και τους συσταίνουμε να προσέξουν στο « nuit sonore » του τυφλού, και στο αίσθημα του χρόνου που κυκλοφορεί μέσα του και του γεμίζει όλο του το είναι. Δε πώς πλημμυρούνε η ευτυχία τέτοια λολιούδια του ανθρώπινου πνεύματος :

— Η «Ξανθή Αράπισσά» είναι ο παράδοξος τίτλος ενός περιεργου βιβλίου που τυπώθηκε τρεις φορές, τη μιάν άπάνω στην άλλη. Είναι μιάν συλλογή από παρωδίες των πιό γνωστών γάλλων ποιητών, που δεν πρέπει να θεωρηθεί σάν ένα άπλο παιχνίδι, για να περνάει κανένας την ώρα του και να κάνει κέφι. Είναι ή κομνητούρα των ποιητών, όπου δείχνονται έξογκωμένα τα ελαττώματά τους — ή τα προτερήματά τους.

ἀρα λοιπὸν ἓνα εἶδος εὐθυμίας καὶ διασκεδαστικῆς κριτικῆς.

Συγγραφέας τοῦ βιβλίου εἶναι ὁ Ζορζ Φουρέ, πού δειχνεται δάσκαλος στὴ λεπτὴ καὶ γαλήνια εἰρωνεία, κ' ἐκδότης ἡ «Κοινωνισάν».

— Ὁ φιλόσοφος καὶ συμβολιστὴς καὶ ἀγνὸς καλλιτέχνης Μωρίς Μαστερλίγκ δὲν μπόρεσε νὰ μείνει ἀπειραχτός ἀπὸ τὴ μεγάλη φοιροῦσα τοῦ πολέμου, πού τόσο ἀγρία στάθηκε γιὰ τὸ Βέλγιο, τὴν πατρίδα του. Στὰ 1917, στὴν ἐποχὴ πού μαῦρα σύγγεφα σκέπαζαν ἀκόμα τὸν ὀρίζοντα τῆς πατρίδας του, θγῆκε καὶ ὁ ποιητὴς νὰ κάνει τὸ χρέος του — ἢ τοιλάχιστο ἐκεῖνο πού θαρροῦσε πὼς ἦτανε χρέος του — : νάντιδράσει δηλαδὴ στὴν προπαγάντα τοῦ ἐχθροῦ, μ' ἓνα του δράμα, πού, καθὼς ὁ ἴδιος τὸ χαρακτηρίζει στὸ μικρὸ πρόλογό του, ἀδὸν ἦτανε παρὰ ἓνα πολεμικὸ καὶ προπαγαντιστικὸ δράμα. Αὐτὴ ἡ ὁμολογία του εἶναι ἀμέσως ἀρνητὴ γιὰ νὰ μᾶς δώσει νὰ καταλάβουμε πὼς δὲν ἔχουμε νὰ κάνουμε μ' ἓνα ἔργο ἀγνῆς τέχνης. Εἶναι βέβαιος κανεὶς πὼς ὁ συγγραφέας δὲ θὰ μεταχειριστῆι μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη ὅλα του τὰ πρόσωπα, μὲ κελνὴ τὴν ἀπόλυτη ἀμεροληψία πού εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ὅλης τῆς ἀληθινῆς τέχνης. Καὶ μολοντούτο, ὁ συγγραφέας δὲν μπόρεσε νὰ λησιμονῆσει ὀλίτελα τὸν ποιητὴ καὶ γι' αὐτὸ ἡ λογοκρισία δὲν ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ παιχτῆι «Ὁ Δῆμαρχος τοῦ Στιλμόντ» — αὐτὸς εἶναι ὁ τίτλος του — στὴν Γαλλίᾳ ἐνῶ μεταφορῶσθηκε στὰ Ἰσπανικά, τὰ γαλλικά καὶ σουηδικά, καὶ ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Μπριένος Ἀῦρες, παύθηκε σὲ διάφορα συμμάχικα καὶ σὲ ἄλλα μέρη, ἐχτελώντας τὸν ποσορρομὸ του. «Ἐνῶ, λέει ὁ κριτικὸς τοῦ «Γαλλικοῦ Ἑρωῆ» κ. Λουί Ρισάο Μουνέ. — ἐνῶ ἓνας Μπεονστάν ἢ ἓνας Μπατάν πεοιοιοῦσονται στὴ νὰ φηρέσουν στὸν πατροπαράδοτο ἔνοσθη μὲ στολὴ μὲ γαλόνια, καὶ νὰ παραγοιούσων τοὺς διαλόγους τοὺς μὲ τίς μόνες καὶ ἀποκλειστικὰς ὀρθόδοξες ἰδέες, σὰν καὶ αὐτὲς πού ὁ καθένας μαρρεῖ νὰ τίς διαβάσει στὴν ἐφημερίδα του : ὁ Μωρίς Μάστερλιγκ, σπρωγμένος ἀπὸ τὴ μόνη ἐπιθυμία νὰ δεῖξει στὸν κόσμον τὴν ψυχὴ τῆς πατρίδας του, θγᾶζει ἀπὸ τὰ γεγονότα μὴ θαυμαστὴ τραγωδία, ὅπου ἡ δραματικὴ του μεγαλοφυΐα φτάνει τὴν τελεότητα».

Καὶ μολοντούτο τὸ δράμα τῆς προπαγάντας δὲν μπορεῖ, καθὼς εἶπαμε, νὰ εἶναι τὸ δράμα τῶν ἀνθρώπων. Θὰ εἶναι τὸ δράμα, ὅπου ὁ Γερμανὸς θὰ εἶναι ὁ ἀγριὸς καὶ ἀγέρωχος στρατιώτης, καὶ ὁ ἄλλος θὰ εἶναι ὁ γλυκὸς, γενναῖος, μεγαλόψυχος ἄνθρωπος. Ὁ ἀγώνας τοῦ στρατιώτη καὶ τοῦ ἀνθρώπου δὲ θὰ γίνεται μέσα στὸν ἴδιον ἄνθρωπον, ἢ μεταξὺ σὲ δυὸ ἀνθρώπων, παρὰ σὲ δυὸ διαφορετικὰ ὄντα : τὸ στρατιώτη, τὸν κατακτητὴ, τὸ σκληρὸ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, καὶ, ἀπὸ τᾶλλον, τὸν ἀνθρωπιστὴ, τὸν ἡμερο, τὸν ἥρωικό :

Ὁ ἐχθρὸς προχωρεῖ μὲς στὸ Βέλγιο, κ' ἓνα τάγμα γερμανικὸ μπαίνει στὸ Στιλμόντ. Ὁ ἀντρας τῆς κόρης τοῦ δημάρχου, ἐφεδρὸς ἀξιωματικὸς τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ, γυρεύει καὶ τὸ κατορθώνει νὰ τὸν μεταθέσουνε ἴσια ἴσια στὸ τάγμα αὐτό. Γιατὶ ἀραγε ; Γιὰ νὰ ἰδεῖ τὴ γυναίκα του καὶ νὰ προστατέψει τὴν ὀλογένειά της. Τελοσπάντων. Πεδερὸς καὶ γαμπρὸς ἀνταμώνουν, καὶ ἀπὸ τὴ συζήτηση, ἀγάμ' ἀγάμια, ξεχωρί-

ζομε δυὸ χαρακτήρες : εὐγενικός, ἴσιος καὶ καλοκάγαθος ὁ δημάρχος ἀπολογητὴς τῆς δύναμης καὶ τῆς βίας ὁ ἄλλος. Κ' ἡ Μπέλλα — ἡ γυναίκα του καὶ θυγατέρα τοῦ δημάρχου ; αὐτὴ δὲ φαίνεται ἀκόμη νὰ θυμᾶται τίποτ' ἄλλο, παρὰ πὼς ὁ Ὄθωνας — ἔτσι τὸν ἔλεγαν τὸ γερμανό — ἦταν ὁ ἀντρας τῆς καὶ ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ ποῦχε στὰ σπλάχνα της.

Ὅμως νά ! Ἕνας τυροβολισμὸς μέσα στὴν πόλη — ἀγνωστο ἀπὸ πού καὶ ἀπὸ ποιὸν — σκοτώνει ἓνα γερμανὸ ἀξιωματικό. Ἡ ἀνάκριση δὲ θγᾶζει τίποτα στὸ φῶς. Φαίνεται πὼς ὁ δολοφόνος εἶναι καποιος γερμανὸς στρατιώτης, πού ἔχει λογο νὰ θέλει νὰ ἐκοικημεῖ τον ἀνωτερό του. Αὐτὸ ὅμως δὲν ὠφελεῖ. Πιρπει νὰ θρεθεῖ ἓνα ὑῖμα ἀπὸ τοὺς κατοίκους. Κατηγοροῦνε τὸ γέρο Κλάους, ἓναν ἄνθρωπον ἀνικανὸ γιὰ νὰ κάνει τέτοια πράξη, πού εἶναι σαράντα χρόνια περβολάρης στὴν ὑπηρεσία τοῦ δημάρχου. Ὁ σημαρχὸς μαρτυρεῖ καὶ δεῖχνει τὴν ἀθωότητα τοῦ περβολάρη. Αὐτὸ χαλασε τὰ σχέδια τοῦ κατακτητῆ. Ὁ Διοικητὴς τοῦ Ταγματός τῆς κατοχῆς εἰδοποιεῖ τὸν δημάρχον πὼς ἂν δὲν τοῦ φανερώσει τὸ δολοφόνον, θὰ τουφεκίσει αὐτὸν τὸν ἴδιο. Ὁ δημάρχος μένει ἡρωικός, καὶ δέχεται νὰ τουφεκιστῆι. Δὲν ἔβρουμε γιὰ ποιὸ λόγο, ὁ διοικητὴς ὀρίζει τὸν Ὄθωνα γιὰ νὰ διοικήσει τὴν ἐνωμοτία πού θὰ τουφεκίσει τὸν πεδερὸ του ! Ὅμως ἴσαμε κεὶ δὲν ἀφήνει ὁ συγγραφέας νὰ φτάσουν τὰ πράματα. Ὁ Ὄθωνας ὀρκίζεται πὼς δὲ θὰ ὑπακούσει, καὶ πὼς θὰ προτιμήσει νὰ πεθάνει μαζί μὲ τὸν πεδερὸ του. Τὸ πρᾶμα ὅμως δὲ φτάνει μῆτε ἴσαμε κεὶ. Ὁ διοικητὴς τοῦ Ταγματός δηλώνει μὲ κινικὴ εὐγένεια, πὼς, τιμῆς ἐνεκα, θὰ ἔπαιρνε αὐτὸς τὴ διοίκηση τῆς ἐνωμοτίας ! Ἡ κόρη τοῦ δημάρχου δεῖχνει τὴ φρεγκη της. Κι ὁ ταγματάρχης λέει :

«Δὲ μπορῶ νὰ καταλάβω τίποτα... Ποιὸς λίγο, ποιὸς πολὺ, ὅλοι τοὺς εἶναι τρελοί!»

Ὅμως ἡ Μπέλλα, ἡ κόρη τοῦ ἀθώου δημάρχου, δὲν τονε θέλει πιά τὸν Ὄθωνα, τὸν ἀντρα της.

Πὼς θὰ σᾶς φαινόνταν, ἂν ἦταν πραγματικὰ ὁ Κλάους ὁ δολοφόνος, καὶ πετιότανε τὴν τελευταία στιγμὴ, γιὰ νὰ μὴν πάρει στὸ λαμὸ του τὸν δημάρχον, καὶ ὀμολογοῦσε ; Ἡ πὼς θὰ σᾶς φαινόνταν ἂν παρουσιαζόταν ὁ γερμανὸς στρατιώτης ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴ σκοτώστρα ἐνωμοτία, καὶ ὀμολογοῦσε τὸ κακούρημά του, καταριώνοντας καὶ κατηγορώνοντας τὸν ἀπάνθρωπον πόλεμον, τοὺς κυβερνήτες του, τοὺς ἀξιωματικούς του, ἢ δὲν ξέρω τί ἄλλο ; Δὲ θὰ ἦτανε τὸ δράμα ἀνθρωπινότερο ; Ὅμως τότε δὲ θὰ ὑπηρετοῦσε τὸ σκοπὸ : νὰ κάνει ἀντιπαραβολὴ τοῦ Γερμανοῦ μὲ τὸ Βέλγο. Δὲ θὰ ἦτανε ἔργο προπαγάντας.

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΑΞΙΔΙ ΚΤΛ.

Πρέπει νὰ γράφουμε μὲ : ταξίδι (ὄχι ταξείδι), φίδι, λεξίδι(ον), δοσίδι, νησίδι, (ἐ)θρεσίδι, κοψίδι, σταςίδι, στρωσίδι κτλ. ὅλα δηλ. πού γίνονται ἀπὸ τὰ τριτόκλιτα — ις, — εως : τάξις - τάξεως.

Σημ. — Ὁ κ. Χ. πού δὲ βρίσκει λόγια νὰ χτυπήσει τὸν Ψυχάρη καὶ τὸ λέει καὶ τὸ ξαναλέει σὲ χίλιες μεριές πὼς ἔγραψε μὴ φορὰ ὁ Ψ. συχάλινουμαί μὲ υ ἀντὶς ι, ἀτὸς του ἔγραφε πάντα

(ΜΝΕ α' 143) τα ξείδι μέ ει. Κατόπι, ἀφοῦ τὸ ξήγησα ἐγὼ διάπλατα (Γραμ. Φιλὴν. σ. 485 § 1450), πὼς μόνο μὲ ἵ πρέπει νὰ γράφεται, ἀρχισε νὰ τὸ γράφει κιάφτὸς μὲ ἵ, χωρὶς νὰ πεί τίποτε, ἔτσι κερκρούστικα.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— «**Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**» τοῦ Αἰμιλίου Φαγκέ, τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. (Ἔκδοσις Γ. Βασιλείου, Σταδίου 42). — Βγήκε μεταφρασμένο τὸ γνωστὸ βιβλίον τῆς γενικῆς γραμματολογίας, πὸν περιέχει μὲ μεγάλη συντομία καὶ μονάχα σὲ γενικὲς γραμμὲς τὴν ἱστορία κάθε ἀρχαίας καὶ νεώτερης λογοτεχνίας. Εἶναι κατὰ πῶ σύντομο ἀπὸ λεξικὸ καὶ μόνο σὰ βοηθητικὸ τῆς μνήμης μπορεῖ νὰ σταθεῖ. Τὸ κεφάλαιο γιὰ τὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία ἔχει περιέργως πληροφορίες, ἀναφέροντας καὶ ἀσημαντὰ ὀνόματα συγγραφεῶν καὶ παραλείποντας ἄλλα σημαντικὰ, ἔτσι πὸν πολὺ ἀόριστὴ ἰδέα παίρνει κανεὶς γιὰ τὰ φιλολογικὰ νεώτερα χρόνια μας. Φαίνεται πὼς αἱ πηγὲς πὸν πήρε τίς πληροφορίες του ὁ μακαρίτης Φαγκέ, δὲν εἶτανε πολὺ μελετημένους καὶ καθαροὺς. Περιέργο ὡστόσο, πὼς ὁ Ἕλληνας μεταφραστὴς δὲ διόρθωσε τίς ἀνακρίθειες αὐτῆς τοῦ συγγραφέα.

— **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ.** — Τὸ ἐκδ. Βιβλιοπωλεῖο Γ. Βασιλείου ξανατύπωσε τὴν δόξα ἐξανατυπωμένη καὶ πολυζητήτῃ αὐτὴ βυζαντινὴ ἔκδοσις τοῦ δέκατου αἰῶνα, πὸν ὁ μακαρίτης Ἀντωνίου Μηλιαράκη τὴν εἶχεν ἐκδόσει πρὸ χρόνια, σύμφωνα μὲ τὸ χειρόγραφο τῆς Ἀντροῦ.

†

— **Κ. ΚΑΡΑΜΟΥΖΗ :** «Περπατώντας ἢ Δόξα...» Ἔστι διηγησάκι καλονομαμένο καὶ κοινωτικωμένο σὰ Κρασετήματα τῆς Ἑταιρίας «Τίτῃς». Πουλιέται 3 δραμὲς καὶ τὸ σισταίνουμε θεομήματα. γιατί ὁ κ. Καραμούζη, ὅσο καὶ ἂν ἐνοσῆτε τίς Συνονωτικὲς αἰδέες ἐντύπωσης τῶν δημοσιογραφικῶν, γιὰ νὰ ποιοτυπωθῆτε διὰ τὴν ἐπισημοσύνη, δὲν παραλείπει νὰ τοὺς ρίξει σὺν κανέλλα πάνω τους καὶ ἀρετὸ λυρισμὸ.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κ. Μελος. Ἔτσι εἶναι καλύτερα. Τὸ τετοόφυλλο τριφύλλο τὸ βλάμει σὸ φάνηλο ἐκείνων πὸν θὰ δημοσιευτοῦν.—κ. Ε. Δ. Φαν. Τὰ «ἐπιτύμβια» δὲν εἶναι κακὰ τοὺς λείπει ἴσως κάποια ποιοτικὰ. Δεμένα σφιχτὰ σὲ λόγους καλοὺς στίχους θὰ ἦταν ἴσως ἄξια λόγου. Ἐμεῖνα τὰ σπουδαιὰ ὡστόσο μποροῦσαν νὰ λείπουν.—κ. Κ. Π. Μαρ. Θὰ δημοσιευτοῦν τὰ Λογογραφικά.—κ. Π. Βασ. Χαίρομαστε πὸν σὸν κάναμε ἐνχαριστήση. Τὸ τραγῳδῖον σου θέλει ἀκόμα δούλεμα.—κ. Μ. Κιλ. Θὰ τὸ μελετήσουμε καὶ θὰ σὸν εἰποῦμε.—κ. Σ. Μ. Τὸ «Στόνισο» κτλ. εἶναι ἀρετὰ καλογραμμμένο. Ἄν μποροῦσες νὰ σφίξεις ἀκόμα λίγο τοὺς στίχους, νὰ μὴν ἔχουνε τίς ἀσάφους τῆς χαμωδίας, θάταν καλύτερα. Οἱ στίχοι πὸν δὲν ἔχουνε τὸ μουσικὸ στυλιό τῆς ῥέμας, πρὶν νὰ εἶναι ἀκόμα πρὸ δεμένον ἀπὸ τοὺς ἄλλους τίποτα νὰ μὴ χάσει, καμιά λέξη νὰ μὴν περισσεύει.—κ. Ν. Ε. Δρ. Λυποῦμαστε πὸν δὲν μποροῦμε νὰ δημοσιεύουμε

τὴν «Ῥήσιν ποιητοῦ καὶ σελήνης»—μὲ πληρωμὴ ποτὲ δὲν τὸ κάνομε.—γιατί, κ' ἂν ἄκομα θέλαμε νὰ κάνομε ἐξαίρεση καὶ νὰ φιλοξενήσουμε τὴν καθαρεύουσα, πάλι θὰ σκουτάβαμε στοὺς τόσους μαλλιαροὺς πὸν φαίνεται πὼς, παρὰ τὴν ἴδιο, συγκρασία σου, εἶναι ἀποτέλεσμα συναναστροφῆς μὲ χροδαίστες. Βάβαια δὲν εἶναι καθαρεύουσα μὲ γλώσσα γιμάτη μὲ ἰβήκηκα-βήρουκτιάει, σὸν κατὰ νὰ ρωτῶτε, καταδεχόσασθε, φοβούμενη (προσπαροῦντο μὲ μακρὰ συλλαβή) κτλ. Κρίμα γιατί τὸ ποιημὰ σου τελειώνει τόσο δημοφιλῶς:

Πλὴν, ὦ σελήνη, γνώριζε, δαφνοστερῆς κ' ἄξια

Βασίλισσα θὰ εἶναι μία...

Ἀνὴ... ἢ Ἀγλαία

πὸν μὲς θυμίζει λίγο Ἀμπελά,

κ. Γ. Δα. Ὁ σκοτὸς μας δὲν ἦταν νὰ κινεράνομε ἕναν τόσο ἄξιο ἐμπροσθεματὴ μας. Θέλαμε μόνο νὰ τολήσουμε πὼς ἀγαποῦμε τὸν ἴσιο καὶ παλικαροῦ ἀγῶνα. Ὑπάρχει τρόπος νὰ καταγγελλε κανένας, ὅτι νομίζει πὼς πρέπει νὰ καταγγελλετῆ μὲ φανερά. Ἔτσι ἀγωνίζομαστε τώρα δεκαεφτά χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πὸν μετριώμαστε σὲ δάχτυλα, καὶ πὸν ὁ μακαρίτης ὁ Μιστριώτης σήκωνε ἐπανόστασας. Ἡ νίκη θὰ εἶναι—εἶναι κούλας δική μας γιατί ἔχουμε μὲ τὸ μέρος μας: τὴν Ἀθήνα.—κ. Μπ. Χρ. Πι θαρροῦς, πὼς τόσο γρήγορα ξερωζώνεται ἡ πόλιση;—κ. Μ. Μοῦρ. Λάβαμε τὸ «Ἀγρὸ ῥόστο» καὶ τὴν «Προσφορά».—κ. Δστ. Ροδ. Ἔνα σονέτο, εἶναι μὲ τίλινα φόρμα, πὸν δὲν ἐπιτρῆπει ποικιλίες στίχων. Ἐπειδὴ εἶσαι νέος καὶ φαίνσαι πὼς ἔχεις μέσα σου ποιήση, δὲ σὸν τὸ δημοσιεύουμε. Πειθαρχία σὸν στίχο τώρα. κ' ὅταν γίνεις μαέστρος, κανεὶς ὅτι σὸν λέει τὸ τάλντιο σου.—κ. Δστ. Γκιν. Εἶσαι χωρίς ἄλλο ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰ «παράκαυρα», ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι ἀρετὸ. Προσπάθησε νὰ ἐκφράσεις καλύτερα ἐκεῖνο πὸν θέλεις, ἔχοντας ἐπόψη πὼς ἡ τέχνη εἶναι ἐκφραση. Κ' ἀκόμα: Ἡ Νωββὰ δὲν ἔχει μεθύσι, μὴτὲ πεθυμιῶν μελλοῦ. μόνο τίλινα τὸ ἐναντίο.—κ. Φαλοτάφ. Ὁ φίλος μας εἶναι δὲν τώρα μὲ σίγουρα θὰ γελᾶσει καὶ ὁ ἴδιος μὲ τὸ ἔξπνο σου «Νομάρκος» πὸν σάρωσες, θέλοντας μ' αὐτὸ νὰ σχανάσεις σὲ μὲ λέξη ἐπνομὰ του μὲ τὸν τίτιο του.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

MERCURE DE FRANCE (1 Ἰουλ.) Λεὼν Μουλέν: Γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Φρανοῖς Ζαμ.—Δουνατὸ Μπερνάρ: Ἡ οἰκία ποιήμα.—Λιεντί: Ἰσαγούδια τῆς Πικρίας καὶ τοῦ Χωροισμοῦ.—Ραφαήλ Κόα: Ὁ Κάρολος Δικεῖς. κτλ. κτλ.

ΟΙ ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΟΡΘΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

Δημοσιεύουμε μ' εὐχαριστήση τὸ παρακάτω γράμμα τοῦ κ. Καθηγητῆ. . . μὲ ὅλες τίς ἀνορθογραφίες του, γιὰ ν' ἀκουστέι κ' ἡ γνώμη τῶν ἀντίθετων, μὰ καὶ ὁ «Νουμάς» τῶν δηλώσει ἄπειρες φορὲς ἕως τώρα πὼς εἶναι, καὶ μένει, λεύτερο δῆμα. Τὸ χειρόγραφο τοῦ κ. καθηγητῆ τῶχουμε σὸ Γραφεῖο μας, καὶ ὅποιος θέλει μπορεῖ νὰ ρθεῖ νὰν τὸ καμαρώσει.

Ἐν Βονίτση τῆ 25 Ἰουνίου 1920.

Κύριε Διευθυντά,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, διότι κατὰ σύστασιν ἄλλου, ἐφάνητε πρόθυμος νὰ μ' ἐγγράψητε συνδρομητὴν εἰς τὴν «Πολιτικὴ, Φιλολογικὴ καὶ Κοινωνικὴ Ἐφημερίδα» ὑμῶν ἄλλ' ὅμως μετὰ μεγάλης μου λύπης, καθιστῶ εἰς δυῖς γνωστὸν, ὅτι δὲν ἔχω τὴν διάθεσιν νὰ μελετῶ Ἑλληνικὰς Ἐφημερίδας, εἰς γλώσσαν τοιαύτην γεγραμμένας, οὐχὶ καθαροῦς Ἑλληνικῆν.

Ἐἶδον εἰς τὴν στήλην τῶν «καινομένων καὶ πραγμάτων» ὅτι ἀπ' ἐνὸς μὲν ὁ κ. Γληνός, ἀπαντήσας εἰς ἐρωτήσιν σας, εἶπεν ὅτι ὁ Μιστριώτης θάρτηκε σὸν

την Ἐθνικὴν ἀδιαφορίαν, καὶ ὁ Χατζηδάκης, ὁ Τορκομάδας θὰ ταφεῖ ὑπὸ τὴν ἔθνικὴν κατάρα!...», ἀφ' ἑτέρου δὲ, ὑμεῖς χαρακτηρίζοντες αὐτοὺς προσεδέσαστε : «... εἶναι ἐχθροὶ τοῦ θανάσιμου, χειρότεροι καὶ ἀπὸ Τούρκου καὶ ἀπὸ Βουλγάρου καὶ θάν τοὺς θίγει ἡ ἀπό τὸ ἀνάθεμά του».

Λοιπὸν ἂν γραφῶ συνδρομητῆς εἰς τὸ περιοδικόν σας, ἐπεὶ ὅτι τοὺς κρίνω καὶ ἐγὼ αὐτοὺς ὡς ὑμεῖς· ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἀπέκτησα τὴν σοφίαν τῶν ἀκόμη πῶς λοιπὸν δύναμαι νὰ τοὺς κρίνω ; Οὐχ' ἦρτον ὅμως κρίνω ὅτι καὶ ὑμεῖς δὲν τοὺς ἐφθάσατε ὅμως, μικροὶ ὄντες, ἐπιχειρεῖΤΑΙ μεγάλα. Μοι ἐπιτρέπεται, κύριε, νὰ ἐπαναλαμβάνω τοὺς ἀπαρασαλεύτους λόγους τοῦ Μεγάλου τῆς Ἀνθρωπότητος Διδασκάλου : «... οὐκ ἔστι προφήτης αἴματος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ...».

Ὁ Μιστριώτης δὲν ἐτάφη ὑπὸ τὴν Ἐθνικὴν ἀδιαφορίαν, ἀλλ' ἐτάφη ὑπὸ τὴν Ἐθνικὴν εὐγνωσύνην καὶ ἡ μνήμη του θέλει μείνῃ ἀνεξίτηλος εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ποῖος δὲ πραγματικὸς Ἕλληνας, δὲ θάρρη τὸν Χατζηδάκην μὲ κατάραν, ἀφ' οὗ ὡς ἄλλος Ἡρακλῆς, προσπαθεῖ νὰ καθορίσῃ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, ἀπὸ τὴν δυσωδίαν τῆς κέλευθου καὶ προξενήσῃ, ὡφέλειαν ἕνα δὲ καὶ τιμὴν εἰς τὴν κοινὴν Πατρίδα ;

Ὅντε ὁ Σὸς καὶ Σαφὸς Μιστριώτης ἐτάφη ὑπὸ τὴν Ἐθνικὴν ἀδιαφορίαν, οὔτε ὁ Σὸς Χατζηδάκης θὰ ταφῆ ὑπὸ τὴν Ἐθνικὴν κατάραν, διότι τὸ ἔθνος δὲν ἀποτελεῖτε σεῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, εἰς τὸν ἄγραφον χάρτην τῶν ὁπίων εἰσὶν γεγραμμένα χρυσοῖς γραμμαῖσι τὰ ὀνόματα τῶν Μεγάλων Ἀνδρῶν, οἵτινες, τὰς πολυχρονίους τῆς Ἑλλάδος πληγὰς ἐθεράπευσαν, τὸν ζόφον ὅστις τὰ πρόσωπα τῶν Ἑλλήνων κατημαύρωσε διεσκέδασεν καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν πτώσιν ἀνήγειραν, διὰ τῶν ἰδίων τῶν δυνάμεων καὶ ἔχι διὰ χειρῶν ἄλλοτριῶν, διότι εἰς τὰς φλέβας του, ἐσώζετο αἷμα Ἑλληνικὸν καὶ οὐχὶ Βουλγαρικὸν καὶ Τουρκικόν.

Ποῖοι εἶναι Βούλγαροι κύριε ; Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι, καταναλοῦντες τὸν χρόνον τῆς ζωῆς των εἰς τὴν κωλύσιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης ἐκ τῶν ξένων λέξεων, τὰς ὁποίας προσέλυθον οἱ Ἕλληνες κατὰ τὴν μαύσιν δουλείαν, φιδιά(;) εἰς τὸ στόμα εἰς τὸ στόμα τῶν ξένων, τοῖμιόντων νὰ χαρακτηρίσωσιν ἡμᾶς ὡς ἐκκολιψθέντας ἢ... ἢ... ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπονσιν εἰς αὐτοὺς νὰ μᾶς ἀμφισβητῶσι τὸ ἀθάνατον τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος, ἀφ' οὗ μεταξὺ Ἀρχαίης Ἑλληνικῆς καὶ ὀμιλουμένης ὑπάρχει χάσμα σχεδὸν ἀπερύωτον ;

Διὰ τῶν συγγραμμάτων ἐκεῖνοι ἐστόλισαν καὶ ἐπλούτισαν τὰς βιβλιοθήκας, ὅλων τῶν Ἐθνῶν, ὅσα διακαῶς ἐπιθυμοῦσι τὸν πολιτισμὸν, φρονοῦντες ὅτι παλαιῶν τῆς Ἑλλάδος προτέρημα, εἶναι νὰ φωτίσῃ ἄλλους καὶ ἄχι παρ' ἄλλων νὰ φωτίσῃται αὐτὴ τὰ ἡμέτερα (ἰδικά σου) συγγράμματα ποῦ εἶναι καὶ τί φρονεῖτε ;

Ἡ γλῶσσα τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, προήγαγε καροῦς τελείους καὶ ἐθεμελίωσε τοὺς 2 πόλους, μεταξὺ τῶν ὁπίων στρέφεται πᾶσα ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου διανοητικῆ· ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ δὲν δύναμεθα νὰ τοὺς φθάσωμεν, πρέπει νὰ στρέψωμεν τὸ πρό-

σωπὸν μας πρὸς τὰ ΟΠΙΣΘΩ καὶ τοὺς λησιμονήσωμεν ;

Διήλθε καὶ ὁ Χριστὸς διὰ τῆς Γῆς καὶ μᾶς παρήγαγεν : ἀπόδειγμα δέδωκε ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς ποιήτε, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἐποίησα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν διδάσθητε νὰ τὸν φθάσωμεν, πρέπει νὰ τὸν λησιμονήσωμεν καὶ κανονίσωμεν τὸν βίον μας συμφώνως πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς ἐπαρχῆς μας γινόμενα ;

Φεῦ ! τὸ ν' ἀποσπάσῃ κανεὶς τ' ὄνομά του, ἀπὸ τὸν κόσμον, εἶναι ὡς νὰ τὸν δονήσῃ ἐκ τῶν θεμελίων. ἀναφωνεῖ καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Ρενάν. Ὁ ἄνθρωπος τότε θὰ γίνῃ τέλειος, ὅταν γνωρίσῃ ὅσα δὲν γνωρίζει καὶ οὐχὶ ὅσα γνωρίζει, τείνων πάντοτε πρὸς τὸ τέλειον.

Διὰ τὴν πρόσκαιν ὕβρεωσιν, εἰς τὰ πρόσωπα 2 Μεγάλων Ἀνδρῶν, ὑπὸ τοῦ Γραμματέως Ὑπουργείου Παιδείας Ἑλλάδος Μεγάλης καὶ Πελοπονησίης, ἔπρεπε νὰ εἴπῃ τις πολλά, ἀλλὰ σιωπῶ, διότι κατὰ μὲ ἐμποδίζει.

Εὐχάσιον κ. Διευθυντά καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἑλλάδος, θὰ ἦτο, ὅπως τοῦ λοιποῦ πύσουν μικροὶ καὶ ὑβρίζον Μεγαλοὺς καὶ τὸ χειρότερον, νὰ παρακινῶσι μαθητὰς, νὰ ὑβρίζωσιν ἀειμνήστους Διδασκάλους, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁπίων, ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ χελωνόστραχον τῆς ἀρχαίου ἀμαθείας καὶ αἰχρονταί εἰς σφίρας ὑψηλὰς, πρὸς τὰς ὁποίας φέρεται ὁ θεῖος τῆς ψυχῆς πατριωτισμὸς. Διότι ποῖαν προδόν θὰ ἔχη τὸ Κράτος μας ὅταν ὑβρίζομεν καὶ κακοποιῶμεν τοὺς εὐεργέτας μας ; ἢ μιὰρὰ Καταισχύνῃ, μὲ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτάς, ἵσταται ἔμπροσθέν του καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ πνίξῃ. Τώρα ΜΑΛΑΙΣΤΑ ἔπου ὁ Γενναῖος Στρατὸς μας ἐλευθερώνει τὰς χώρας τῶν Ὀνείρων μας, πρέπει νὰ ἐκβάλλωμεν καὶ τὰς Ἐλαχίστας ἀκόμη τουρκικὰς λέξεις, τὰς ὁποίας οἱ ἀδελφοὶ μας κατὰ τὴν μακρὰν τῆς δουλείας νύκτα ἐμμήθησαν παρὰ τῶν Βαυβάρων καὶ οὐχὶ μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἘΝΘΗΣΕΩΣ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν, νὰ καταστήσωμεν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὀρθόλεγμα λέξεων.

Ταῦτα τὰ ἐλάχιστα ἐν καθόρῳ ὅσα δὲ ἔχω νὰ εἶπω, θὰ τὰ εἶπω, ὅταν ὁ Μέγας Κυβερνήτης, εἰς ὃν ὑπὸ τοῦ Ἐσφαγμένου Ἀρνίου ἐδόθη ἵππος, τόξον, στέφανος καὶ ἄδεια νὰ ἐξέλθῃ νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ, παραδόσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, τὰς ταπεινὰς θυγατέρας τῆς, καὶ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ Θρόνου, τὸν ὁπίων ἀπὸ χρόνον πολλοῦ, ἩΤΟΪμασε καὶ προώρισε δι' αὐτὸν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς, κυβερνῶν τὴν χώραν του ἐν ἡσυχίᾳ πλέον.

Ὁ δὲ ἀγαπητὸς μου Καρούσος Τσαβαλάς, εὖν θέλῃ νὰ διατηρήσῃ ἀκηλίδωτον τὸ δῶρον τῆς λογικότητος καὶ μὴ ἀποβῇ σαπρὸν τῆς κοινωνίας μέλος καὶ ἐληθινὸν τῆς γῆς ἄχθος, πρέπει νὰ ΣΚΕΠΤΕΤΑΙ πρότερον καὶ ἔπειτα ν' ΑΠΟΦΑΣΙΣῃ καὶ οὐχὶ νὰ στήσῃται ὑπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου, ὡς τὰ παφλαῶντα τοῦ γόντου κύματα, συνελκόντων κατὰ τὴν πνοὴν τοῦ σφίγγοντος ὄρου.

Αὐτὸς κατάγεται ἐκ Λεγκαδος σχεδὸν καὶ ἐγὼ ἐκ Σηρομέρου.

Δ. ΠΑΠΑΓΑΛΑΝΗΣ

Καθηγητῆς Γυμνασίου Πρεβέζης